

सन २००८-०९ या आर्थिक वर्षात विदर्भ पाणलोट विकास
मिशन अंतर्गत पाणलोट विकास प्रकल्प राबविण्यासाठी
निधी मंजूर करण्याबाबत.

महाराष्ट्र शासन
ग्राम विकास व जलसंधारण विभाग,
शासन निर्णय क्रमांक : विपामि २००८/प्र.क्र. ७७/जल-७,
मंत्रालय, मुंबई ४०० ०३२.
दिनांक : ४ फेब्रुवारी, २००९.

बाधा :- ग्राम विकास व जलसंधारण विभाग शासन निर्णय

- (१) क्रमांक - एसएलएफ १८/०५/प्र.क्र. ५३२/जल-१२, दि. २८ फेब्रुवारी, २००६.
- (२) क्रमांक - एसएलएफ १८/०५/प्र.क्र. ४८० (भाग - २ब)/जल-१२, दि. १६ मे, २००७.
- (३) क्रमांक - विपामि २००७/प्र.क्र. १३१/जल-७, दि. ११ जानेवारी, २००८.
- (४) क्रमांक - असक २००८/प्र.क्र. ५२/जल-११, दि. १३ मे, २००८.
- (५) क्रमांक - विपामि २००८/प्र.क्र. ९०/जल-७, दि. ११ ऑगस्ट, २००८ व दि. १९ डिसेंबर, २००८.
- (६) वित्त विभाग परिपत्रक क्रमांक - पूरक १०.०८/प्र.क्र. २३२/अर्थसंकल्प-३, दि. २० जानेवारी, २००९.
- (७) क्रमांक - असक २००८/प्र.क्र. १२०/जल-११, दि. ३१ जानेवारी, २००९.

प्रस्तावना :

विदर्भातील बुलढाणा, अकोला, अमरावती, याशिम, यवतमाळ व धर्धा या सहा जिल्ह्यांकरिता अंतर्गत-बाधा विकाससाठी आणि कल्याणासाठी विविध उपाययोजना करण्याकरिता शासनाने महसूल व वन विभागाच्या दि. १९ डिसेंबर, २००५ च्या शासन निर्णयान्वये विदर्भासाठी विशेष पॅकेज जाहीर केले आहे. या कार्यक्रमात विदर्भाकरिता मराठवाडा पाणलोट विकास मिशनच्या धर्तीवर विदर्भ पाणलोट विकास मिशन स्थापन करणे व या मिशनद्वारे एकात्मिक पाणलोट व्यवस्थापन संकल्पनेच्या माध्यमातून पाणलोट विकासाची सर्व प्रकारची कामे करून पर्जन्याधारित शेतीमध्ये स्थिरता आणण्याचे प्रयत्न करण्यात यावेत या बाबींचा समावेश आहे. त्यानुसार संदर्भाधीन दि. २८ फेब्रुवारी, २००६ च्या शासन निर्णयान्वये विदर्भ पाणलोट विकास मिशनची स्थापना करण्यास शासनाने मान्यता दिली असून संदर्भाधीन दि. १६ मे, २००७ च्या शासन निर्णयान्वये नागपूर विभागातील नागपूर, भंडारा, गोंदिया, चंद्रपूर व गडचिरोली या ५ जिल्ह्यांचा सन २००७-०८ या आर्थिक वर्षापासून विदर्भ पाणलोट विकास मिशनमध्ये समावेश करण्यात आलेला आहे. विदर्भ पाणलोट विकास मिशनच्या अंमलबजावणीकरिता सन २००५-०६ ते २००७-०८ या वर्षात एकूण रु. २२७.०० कोटी निधी उपलब्ध करून देण्यात आला आहे.

२. तसेच संदर्भाधीन दि. ११ जानेवारी, २००८ च्या शासन निर्णयान्वये विदर्भ पाणलोट विकास मिशन अंतर्गत अमरावती व नागपूर या दोन उपमिशनची स्थापना करण्यात आली आहे. सन २००८-०९ या आर्थिक वर्षाकरिता विदर्भ पाणलोट विकास मिशन अंतर्गत अमरावती व नागपूर उपमिशनच्या कार्यक्रमास संदर्भाधीन दि. ११ ऑगस्ट, २००८ च्या शासन निर्णयान्वये मंजूरी देण्यात आली आहे. विदर्भ पाणलोट मिशन अंतर्गत अमरावती उपमिशनच्या कार्यक्रमास सन २००८-०९ या आर्थिक वर्षाकरिता रु. ५.०० कोटी निधी उपलब्ध करून देण्यात आला आहे. आता सन २००८-०९ या आर्थिक वर्षात उर्वरित तरतूद मंजूर करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन निर्णय :

विदर्भ पाणलोट विकास मिशन अंतर्गत अमरावती पाणलोट उपमिशन व नागपूर पाणलोट उपमिशनचे कार्यक्रम सन २००८-०९ मध्ये राबविण्यास संदर्भाधीन दि. ११ ऑगस्ट, २००८ च्या शासन निर्णयान्वये मान्यता देण्यात आली आहे. विदर्भ पाणलोट विकास मिशन अंतर्गत विदर्भ विभागातील बुलढाणा, अकोला, याशिम, अमरावती, यवतमाळ, धर्धा, नागपूर, भंडारा, गोंदिया, चंद्रपूर व गडचिरोली या ११ जिल्ह्यांमधील ६८ तालुक्यांमधून ११६१ पाणलोट नियडण्यात आले आहेत. नियडण्यात आलेल्या पाणलोटोचे एकूण भौगोलिक क्षेत्र ६५५२०२.१० हेक्टर असून त्यात १२३१ गावे समाविष्ट आहेत. बाधावतची माहिती विवरणपत्र अ. मध्ये सोबत जोडण्यात आली आहे.

२. सन २००८-०९ मध्ये या कार्यक्रमाच्या अंमलबजावणीकरिता संदर्भाधीन दि. १९ डिसेंबर, २००८ च्या शासन निर्णयान्वये रु. ५.०० कोटी निधी उपलब्ध करून देण्यात आला आहे. आता या कार्यक्रमाकरिता उपलब्ध झालेला रु. ६७.०० कोटी (अंमरी रुपये सदुसष्ट कोटी फक्त) इतका निधी मंजूर व वितरित करण्यास शासन मान्यता देण्यात येत आहे.

रोटा/एच-२७३१[बी][२५०-२-२००९]-१

२००९

३. उल्लेखित मंजूर रु.३७.०० कोटी (अक्षरी रूपये सदुसष्ट कोटी फक्त) इतका निधी खर्च करण्यास आयुक्त (कृषि) महाराष्ट्र राज्य, पुणे यांना आहरण व सविस्तर अधिकारी म्णून द्यावेत करण्यात येत आहे. तसेच या निधीचे जिल्हानिहाय वितरण विभागीय आयुक्त, अमरावती व विभागीय आयुक्त, नागपूर यांच्या मान्यतेने संबंधित जिल्ह्यांना वितरित करण्यास आयुक्त (कृषि) महाराष्ट्र राज्य, पुणे यांना प्राधिकृत करण्यात येत आहे. जिल्हानिहाय निधी वितरित करताना संबंधित जिल्ह्यातील पाणलोट कार्यक्रम अंमलबजावणी करणा-या यंत्रणेची निधीची प्रत्यक्ष मागणी व झालेला खर्च लक्षात घेण्यात यावा. याबाबतच्या सविस्तर मार्गदर्शक सूचना संबंधित अधिका-यांना तातडीने निर्गमित कराव्यात. हा खर्च मंजूर कॅश-प्लो प्रमाणे होईल याची दक्षता घेण्यात यावी.

४. सन २००८-०९ मध्ये विदर्भ पाणलोट विकास मिशनसाठी संदर्भाधीन दि.१९ डिसेंबर, २००८ च्या शासन निर्णयान्वये उपलब्ध करून दिलेला रु.५.०० कोटी व आता या शासन निर्णयान्वये वितरित करण्यात येत असलेला रु.३७.०० कोटी असा एकूण रु.४२.०० कोटी (अक्षरी रूपये बहात्तर कोटी फक्त) इतका निधी या कार्यक्रमाच्या अंमलबजावणीकरीता मंजूर करण्यास शासन मान्यता देण्यात येत आहे.

५. विदर्भ पाणलोट विकास मिशन अंतर्गत मंजूर करण्यात आलेला निधी आयुक्त (कृषि) महाराष्ट्र राज्य, पुणे यांनी संबंधित जिल्ह्यांचे जिल्हाधिकारी यांच्या अध्यक्षतेखाली गठीत करण्यात आलेल्या कृषि संज्ञान व्यवस्थापन संस्था तथा आत्मा (Agricultural Technology Management Agency-ATMA) या संस्थेच्या वासाठी वृत्त केलेल्या स्वतंत्र खात्यात जमा करण्यास मान्यता देण्यात येत आहे.

६. विदर्भ पाणलोट विकास मिशन अंतर्गत जिल्ह्यांना मिळालेला निधी व स्वामपून होणारा खर्च यांचे स्वतंत्र लेखे ठेवण्यात यावेत. या कार्यक्रमांतर्गत सुरू केलेल्या प्रकल्पांवरच मंजूर रु.७२.०० कोटी (अक्षरी रूपये बहात्तर कोटी फक्त) निधीचा विनिर्वात करण्यात यावा व सदर निधी या आर्थिक वर्षातच खर्च करण्यात यावा. या कारणासाठी होणारा खर्च हा "मागणी क्रमांक एन-३, २५०१, ग्रामीण विकासासाठी विशेष कार्यक्रम, ०२, अवर्षणप्रवण क्षेत्र विकास कार्यक्रम, १०१, लहान पाटबंधादे, (०१) (०२) विदर्भ पाणलोट विकास मिशन (योजनांतर्गत) (२५०१ ०५११) ३१ सहायक अनुदाने" या लेखाशिर्षाखाली खर्ची टाकण्यात यावा.

७. विदर्भ पाणलोट मिशन अंतर्गत आतापर्यंत उपलब्ध करून दिलेल्या निधीतून करण्यात आलेल्या कामांची माहिती शासनाच्या वेबसाईटवर दर्शविण्यात यावी व ती वेळोवेळी अद्ययावत करण्यात यावी.

८. विदर्भ पॅकेज अंतर्गत जाहिर केलेल्या कार्यक्रमांचा आढावा खर्च स्तरावर वेळोवेळी घेण्यात येत असल्याने बरील कार्यक्रमांतर्गत झालेल्या आर्थिक व भौतिक प्रगतीचा अडचाल संचालक, मृदसंधारण व पाणलोट क्षेत्र व्यवस्थापन, पुणे यांनी दर १५ दिवसांनी शासनास न चुकता सादर करावा.

९. हा शासन निर्णय वित्त विभागाच्या परिपत्रक क्र.पू.क.१०.०८/प्र.क.२३२/अर्थसंकल्प-३, दि.२० जानेवारी, २००९ व या विभागाच्या संदर्भाधीन दि.३१ जानेवारी, २००९ च्या शासन निर्णयान्वये मिळालेल्या सहमतीने निर्गमित करण्यात येत आहे.

१०. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या वेबसाईटवर उपलब्ध करण्यात आला असून, त्याचा संपादक सांकेतांक २००९०२०४१३१३०६००१ असा आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

(रेखा मिटे)

उप सचिव, महाराष्ट्र शासन.

प्रति,

मा. राज्यपाल यांचे खाजगी सचिव,
मा. मुख्यमंत्री यांचे खाजगी सचिव,
सर्व मंत्री, राज्यमंत्री यांचे खाजगी सचिव,
मुख्य सचिव, अतिरिक्त मुख्य सचिव,
शासनाचे सर्व प्रधान सचिव/सर्व सचिव,
सर्व विभागीय आयुक्त,

२५-२७३१[बी] - १३

आयुक्त (कृषि), महासब्बुत सभ्य, पुणे,
 संचालक, मूकसंस्था व पाणलोट क्षेत्र व्यवस्थापन, महासब्बुत सभ्य, पुणे
 मुख्य अभियंता, लघु पाटबंधारे (स्थानिक स्तर), पुणे
 प्रधान मूक्य वन सहायक, नागपूर, महासब्बुत सभ्य, नागपूर
 संचालक, सामाजिक कर्मिणा, महासब्बुत सभ्य, पुणे,
 संचालक, मूक्य संरक्षण व विपन्न संरक्षण, पुणे,
 जिल्हा अधिकाारी, कुलडागा, अकोला, अमरावती, वाशिम, कलनास, कर्ना, नागपूर, चंद्रपूर, भंडार, नंदिदा, नडचिसेली
 संचालक, अर्थ व कलियुक्ती संचालनालय, मुंबई,
 महासंचालक, माहिती व जनसंपर्क, मुंबई (पब्लिकी कर्मिणा),
 विभागीय कृषि सहासंचालक, (सिने)
 जिल्हा अधिकाारी कृषि अधिकाारी, कुलडागा, अकोला, अमरावती, वाशिम, कलनास, कर्ना, नागपूर, चंद्रपूर, भंडार, नंदिदा, नडचिसेली
 महासंचालक लेखा व कलनास संचालक, नवीन प्रशासन भवन, ५ वा मळ, मंत्रालयासमोर, मुंबई ४०० ०३२ (१३३३)
 संपर्क अधिकाारी (निचोळन विभाग), महासंचालक, माहिती व जनसंपर्क कांवे कार्यालय, मुंबई (पब्लिकी)
 महालेखापाल, (लेखापडिगा), महासब्बुत १ व २, मुंबई व नागपूर
 महालेखापाल, (लेखा व अनुसूचिता), महासब्बुत १ व २, मुंबई व नागपूर
 जिल्हा कोषागार अधिकाारी, कुलडागा, अकोला, अमरावती, वाशिम, कलनास, कर्ना, नागपूर, चंद्रपूर, भंडार, नंदिदा, नडचिसेली
 सर्व मंत्रालयीन विभाग,
 सर्व उच्च कर्मिण/अवर कर्मिण/ कार्यालय अधिकाारी (कलनासालन प्रमाण) साम विभाग व कलनासालन विभाग,
 कार्यालय कल-१५ / अर्थसंरक्षण-३, मिड विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
 निवडनली अल-७.

(१७)

सासन निर्णय क्रमांक विधायि २००८/प्र.क्र.४४/जल-७, दि. ४ फेब्रुवारी, २००९ चे सहपत्र.

विदर्भ पाणलोट विकास मिशन
विवरणपत्र अ

अ.क्र.	जिल्हा	तालुक्यांची संख्या	पाणलोट संख्या	भौगोलिक क्षेत्र (हेक्टर)	मिशनमध्ये समाविष्ट गावांची संख्या
१	२	३	४	५	६
१	बुलढाणा	१३	१८३	९४०५२.४७	१३७
२	अकोला	७	१२५	६१२००.००	१४९
३	वाशिम	६	१७४	८४५९६.६१	१३७
४	अमरावती	११	१२९	८३१९४.००	१८८
५	ययतमाळ	१६	३८८	२३००९३.४३	२९४
६	चर्या	८	६८	४६५४७.५९	१८६
एकूण उपमिशन - १		६१	१०६७	५९९६८४.१०	१०९१
७	नागपूर	१	३१	१२४२७.००	४२
८	भंडारा	१	१०	१२५८५.९५	३६
९	गोंदिया	३	१७	९९६९.०५	१८
१०	चंद्रपूर	१	१८	९०४८.००	३६
११	गवळिरोली	१	१८	११४९८.००	८
एकूण उपमिशन - २		७	९४	५५५१८.००	१४०
एकूण विदर्भ		६८	११६१	६५५२०२.१०	१२३१

.....